

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

331.78

Hely

Idő

"1912"

Személy

Helyszám

331.78 (06) 1912

Szerző

Cím Cselédképző-intézet Kispesten.

Forrás: Budapest

Bp.

1912 XI/15

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Oldalsz.

Cselédképző-intézet Kispesten.

— Sikertelen próbálkozás.

(Saját tudósítónktól.) Egy-két nappal ezelőtt megjelent a lapokban egy szerény kommuniké, amely hírül adta, hogy a Magyar Urinők Egyesülete november 15-én nyitja meg háztartási és gazdasági iskolával egybekötött cselédképzőjét Kispesten, a Wekerle-telepen. Az intézet céljaira Kritz Ferenc hajóskapitány és neje, jákfai Gömbös Jolán urasszony kétezer koronát adományoztak.

Felkerestük a wekerle-telepi első számú elemi népiskolát, hogy nyomban beszámolhassunk az okos és célszerű szociális intézményről. Szász Ferenc, az iskola igazgatója lekötelező szivességgel kalauzolt végig bennünket az iskolában, amely talán a legmodernebb az egész országban, külön fürdője, munkaterme van s külön méltatást érdemelne az itt tapasztalt mintaszerű rend és tisztaság, de ezuttal csak a cselédképzőről volna szó, ennek a munkatervéről, működéséről kellene riportot írunk, amely tárgyánál fogva széles körben keltett volna érdeklődést. A magunk elé tűzött feladatnak azonban nem felelhetünk meg egyszerűen azért, mert cselédképző-intézet nincs és előreláthatólag nem is lesz. Tulságosan hasznos, modern eszme volt, semhogy megtudtuk volna csinálni. Az egyesületet nem érheti gáncs, az ötlet feltétlenül jó volt s a vezetőség tiszteletreméltó agilitását, helyes érzékét dicséri, de hogy az idea kivitele hajótörést szenvedett, ez arra vall, hogy egyrészt nem jól választották meg a helyet, ahol az intézetet felállítsák, másrészt az egyesület nem emelkedik a szükséges anyagi eszközökkel.

Pedig kevés intézmény volna annyira aktuális, mint éppen a szakszerű cseléd-

képzés. A háziasszonyok tudják legjobban, hogy a cselédeknek csak a bérük, az igényük emelkedett, de a tudásuk, az ügyességük nem. Hetekig, hónapokig tart, amíg sok vesződséggel kitaníthatják a faluról felkerült tenyeres-talpas leányzót, akinek aztán első dolga, hogy amint összeszedett egy-két szép fejkendőre, viganóra valót, tovább álljon. Az olyan szolgáló, akire nyugodtan rábízhatja a finomabb edényeit, akit valahogy beavatott a főzés mistériumaiba, az már annyi bért követel, hogy a kisember budgetje nem bírja el. De nemcsak a háziasszonyok, hanem a szolgálni készülő szegény leányok szempontjából is fontos, hogy mielőtt beszegődnének, elsajátítsanak egyetmást a háztartás elemi dolgaiból.

Az eszme tehát mindenképpen helyes volt, a tévedések sorozata azonban ott kezdődött, hogy a Magyar Urinők Egyesületének vezetői azt hitték, hogy a Wekerle-telepen lakó munkás-családok gyermekeiből cselédeket nevelhetnek. Elfelejtették, hogy a józan életű, biztos keresettel bíró munkásság aránytalanul jobb anyagi helyzetben van, mint a kishivatalnok s hogy a munkásosztályban még erősebben él a társadalmi kapilláritás, az a törekvés, hogy ha több generáción keresztül is, de felvergődjék egy magasabb társadalmi osztályba. Dehogy is adja a leányát cselédnek akár-melyik munkás a Wekerle-telepen! Nem

azért dolgozik reggeltől-estig, hogy a gyermeke többre ne vihesse a cselédsornát.

Vidéken kellett volna megpróbálkozni a cselédképző tanfolyammal, vagy ha mindenáron a fővárosban akarták fölállítani, előre gondoskodni kellett volna arról, hogy a tanításra alkalmas emberanyagot

olyan vidék adja, ahonnan amúgy is sokan jönnek szolgálni a fővárosba. A tantestület még idejében felvilágosította az egyesületet, hogy cselédképzőt ilyenformában megoldani nem lehet és sokkal helyesebb, ha a gazdasági és háztartási iskolát veszik pártfogásukba, amivel szintén hasznos szolgálatot tesznek a társadalomnak. Erre a tanfolyamra máris számosan jelentkeztek a telepről, s különösen az ipari tanfolyamnak lenne sok növendéke. A támogatás pedig ugyancsak elkél, mert a kultuszminisztérium ad helyiséget, de azzal már nem törődik, hogy honnan veszi az iskola az anyagot, miből főznek a háztartási tanfolyamon, honnan teremtik elő a kézimunkákhoz szükséges holmit? Jellemző egyébiránt az adminisztráció tájékozottságára, hogy például minden iskolában elrendelték a szülőmunkát, de anyagot nem adnak hozzá. A költségvetésben nem engedélyeznek erre egy fillért sem. A háztartási iskolává avasztált cselédképzővel szemben is fölöttébb tartozkodó álláspontot foglal el a minisztérium. Előbb megvárják, minő eredményt ér el s ha a társadalom önkéntes adományaiból szépen kifejlődik, akkor talán egy kis állami segítséget is juttat az iskolának. Holott éppen a Wekerle-telepen kár minden fillérrel takarékoskodni. Ez a telep ama kevésszámú szociális intézményeink közé tartozik, amiket szívesen mutogatnak az idegennek. És jönnek is külföldről igen sokan, akik a legnagyobb elismeréssel adóznak a látottakért. Ha már ennyit tudunk produkálni, miért akasztja meg a kormány a legszebb intézmények egyikének egészséges fejlődését? A Wekerle-telepi modern iskola a háztartási iskolával kapcsolathat napközi otthont

rendezhetne be, amelynek hiányát maris érzik a telep lakói. Akárhány családban az apa is, anya is munkába jár, s a gyermekek reggeltől-estig gondozás, felügyelet nélkül maradnak. A háztartási iskola növendékeinek főztjével azután pompásan ellátnák a napközi otthon éhes gyerekeit. Mind ez ismét olyan ügyes, okos ötlet, hogy a hivatalos fórumok érzéketlensége oda juttatja, ahová a cselédképzőt.